

Minnesanteckningar

Kollektivtrafik- och regionalt utvecklingsforum 20 okt

Plats, tid: Gustaf Fröding Hotell, kl 09.00-12.00

Välkommen till sakområdesforum

Kollektivtrafik- och regionalt utvecklingsforums presidium Erik Evestam, Elisabeth Björk, Region Värmland och Niklas Wikström, Karlstads kommun

Deltagarna hälsas välkomna till Kollektivtrafik- och regionalt utvecklingsforum. Inledningsvis presenteras dagens agenda översiktligt.

Önskemål om innehåll för kommande forum

Under ledning av presidium

Deltagarna får möjlighet att föra dialog gruppvis utifrån följande frågeställning:

- Vad är era önskemål för kommande forumstillfällen?

Summering av dialog

- Flygets betydelse för Värmland
- Kompetensförsörjning (inom olika sektorer och branscher)
- Utmaningar i demografi
- Upphandling kollektivtrafiken och våra fordon
- Kollektivtrafikens samband med kompetensförsörjning- pendling, möjligheter att ta sig till arbete eller praktik
- Behov av att samordna kollektivtrafikarbetet med planarbetet i kommunerna samt cykelplanen
- Goda exempel från Värmland
- Upphandlingar och tidig dialog
- Forumet ska användas för att skapa gemensamma målbilder, framtid och dialog
- Genom forumet kan vi skapa en gemensam röst ut i Värmland
- Tydligare rekommendationer och konkreta exempel, för verkstad i forumet
- Skapa checklistor, där frågor samlas som ska diskuteras

Presentation av det regionala utvecklingsuppdraget

Erik Evestam, Jenny Höög, Region Värmland

Det regionala utvecklingsuppdraget är stort och komplext. Region Värmland har i uppdrag att bygga en attraktiv och hållbar region för alla värmlänningar. Tillsammans med andra skapas ett Värmland som möjliggör innovation, ett starkt näringsliv och livskvalitet för alla.

Hälso- och sjukvården och regionala utvecklingsfrågor är varandras förutsättningar. Det finns ett starkt samband mellan regionens utveckling och människors hälsa. Ett livskraftigt näringsliv, en bra hälso- och sjukvård, en god arbetsmarknad, bra utbildningsmöjligheter, tillgänglig kollektivtrafik och ett rikt kulturutbud är exempel på viktiga förutsättningar för att människor ska trivas i Värmland och må bra.

I samband med regionbildningen år 2019 övergick det regionala utvecklingsansvaret och några ansvarsområden till Region Värmland, som tidigare låg hos Länsstyrelsen. Det regionala utvecklingsuppdraget handlar i första hand om att samverka. Målet är att skapa en utvecklingskraft i hela Värmland med stärkt lokal och regional konkurrenskraft, vilket innebär att ge rätt förutsättningar för näringslivet ur ett brett perspektiv. Det regionala utvecklingsuppdraget ska stimulera Värmlands intäktssida.

Det regionala utvecklingsarbetet styrs av lag och förordning, med betoning på det aktiva ledarskapet och processarbetet. Enligt förordning ansvarar regionen för att ta fram en strategi för länets långsiktiga utveckling och mål, både på kort och lång sikt. Även om Region Värmland fattar de formella besluten om exempelvis regionala utvecklingsstrategin, är behovet av dialoger och samtal med olika parter nödvändigt. Forum, styrgrupper och workshops finns, där flera intressenter medverkar, lösningar tas fram och överenskommelser sluts. Samverkan mellan kommuner, kluster och näringsliv, EU, Region Värmland, Idéburen sektor och myndigheter är nödvändig för den regionala utvecklingen. Samtliga ses vara en viktig del av ett lagbygge för ett arbete tillsammans för hela Värmland. För mer information om styrning hänvisas till presentation *"Regional utveckling"*.

Värmlandsstrategin är en strategi för hela länets utveckling. Värmlandsstrategin belyser de samhällsutmaningar vi står inför och ger oss riktning i arbetet med att skapa framtidens Värmland. Samhällsutmaningar såsom demografi och utanförskap, kompetensförsörjning och matchningsproblematik samt klimatförändringar och yttre påverkan.

Visionen för Värmlandsstrategin är "Ett hållbart Värmland som förändrar världen". För att uppnå följande finns fyra insatsområden, förbättra livsvillkoren, höja kompetensen, utveckla attraktiva platser och stärka konkurrenskraften. Inom följande områden finns uppsatta prioriteringar och insatser. Viktigt att flera aktörer förhåller sig till följande insatsområden.

Smart specialisering är ett arbetssätt för att identifiera och prioritera områden med störst potential för innovation, utveckling och tillväxt. Målsättningen är att öka den regionala konkurrenskraften med fokus på grön omställning och digitalisering.

Tillhörande verksamhetsområdet regional utveckling arbetar cirka 50 medarbetare som analytiker, strateger, projektledare m.fl. Regional utveckling är indelade i sju strategiområden vilka är betydelsefulla för Värmlands utveckling och framtid. Strategiområdena är följande:

- Jämställdhet
- Forskning och innovation

- Näringsliv
- Kompetensförsörjning
- Bioekonomi, klimat och energi
- Internationella relationer
- Infrastruktur

Region Värmland bedriver påverkansarbete. Påverkansarbetet innebär ett arbete att föra fram värmländska perspektiv till beslutsfattare. Påverkansfrågor som sedan prioriteras och beslutas av den politiska ledningen. Besluten fattas på nationell eller internationell nivå, exempelvis i riksdagen eller i EU. Exempel på sådana påverkans frågor är transport mellan Oslo och Stockholm. Påverkansarbetet är långsiktigt och kan sträcka sig över flera år.

Varumärket Värmland handlar om en gemensam marknadsföring och profilering för att stärka uppfattningen om Värmland och för att få människor att trivas. Varumärket Värmland grundar sig i Värmlandsstrategin. Region Värmland bär ansvaret att förvalta, utveckla och samordna varumärket Värmland. Något som görs via exempelvis varumärkesplattform, Värmlands officiella kanaler, nätverk och kunskapsspridning. Under år 2023 uppstartades även Business Region Värmland (BRV), vilka arbetar för att stärka Värmlands attraktionskraft för att få fler företag att etablera sig i länet.

Som regionalt utvecklingsansvariga finns ansvaret att varje år fatta beslut om fördelningen av statliga pengar, vilka ska gå till insatser i länet genom regionala utvecklingsprojekt och företagsstöd. För mer information om EU-medel och statliga pengar hänvisas till presentation "*Regional utveckling*".

Region Värmlands roll i infrastrukturplaneringen

Mattias Landin, Region Värmland

Region Värmland har i sin roll inom infrastruktur och kollektivtrafik primärt tre uppdrag. Nedan följer uppdragen med exempel,

- Upprätta 12-årig länstransportsplan för utveckling av den regionala statliga infrastrukturen
- Det regionala utvecklingsuppdraget
 - Samordna/påverka- Värmlands behov mot staten och EU
 - Samverka med politik, myndigheter och andra organisationer
 - Remissinstans- EU, nationellt, regionalt, kommunalt
 - Medverka/initiera/driva
- Regional kollektivtrafikmyndighet
 - Beslut om allmän trafikplikt
 - Upphandla och teckna avtal för allmän kollektivtrafik

Målbild för kollektivtrafiken i Värmland 2040 och Regionalt Trafikförsörjningsprogram Värmland 2022-2026, är de styrande dokumenten för kollektivtrafiken. Kollektivtrafiken tar även fram länsplaner, systemanalys och miljökonsekvensbeskrivning i sitt arbete.

Förenklat finns nationell och regional statlig infrastruktur. Den nationella infrastrukturen (nationella planen) innefattar järnvägar, farleder och slussar samt nationella stamvägnätet (E-vägar och större riksvägar 800 mil). Medan regional statlig infrastruktur (länstransportplaner)

innefattar all statlig infrastruktur som inte är nationell, det vill säga mindre riksvägar och länsvägar. Drift och underhåll för både nationell och regional infrastruktur finansieras via den nationella planen. Trafikverket ansvarar för att bygga och underhålla all statlig infrastruktur.

Det finns i huvudsak fem viktiga prioriteringar i nationell plan,

- Drift och underhåll
- Dubbelspår Kil- Kristinehamn
- Slussar Göta Älv/Vänern
- E18 Valnäs – Töcksfors
- E45 och Norge/Vänerbanan

I presentation *”Region Värmlands roll inom infrastruktur och kollektivtrafik”* beskrivs vidare bland annat fördelning av medel, planerade objekt i Värmland samt en översyn av aktuellt arbete inom transportinfrastruktur.

Fråga: Vad gör Region Värmland för att påverka och satsa på Fryksdalsbanan?

Svar: Region Värmland har mycket dialoger med Trafikverket. Satsning som pågår för fullt.

Fråga: Vad händer med E16 mellan Torsby och norska gränsen?

Svar: Inga planer på att göra satsningar där i dagsläget

Resevaneundersökning 2023

Mattias Landin, Region Värmland

Resevaneundersökning Region Värmland 2023 är en uppföljning av en resevaneundersökning från 2014, som genomfördes på uppdrag av regionen.

Resevaneundersökningen 2023 genomfördes av Enkätfabriken på uppdrag av Region Värmland och Region Örebro län, tillsammans med ett flertal kommuner i båda länen. Slumpvis valdes respondenterna ut, vilka svarade anonymt via en pappersenkät eller en webbenkät. Undersökningen skickades ut i april 2023 samt påminnelseutskick därefter. Totalt skickades 45 584 enkäter ut till individer bosatta i Region Värmland i åldersspannet 16-84 år. Totalt inkom 12 262 svar, vilket medförde en svarsfrekvens på 27 procent.

Nytt för undersökningen för år 2023, är att även barns resevanor undersökts. 4 737 vårdnadshavare fick inbjudan att svara på enkät om eller med sitt barn i åldern 6-15 år.

Resevaneundersökningen är viktig för samhällsplaneringar runt om i Värmland. Både för kommunerna i sin planering och för Region Värmland, vilka ansvarar för investeringar i den regionala infrastrukturen samt för kollektivtrafiken i Värmland.

Resevaneundersökningen har utmynnat i ett antal resultat. Bland annat visar undersökningen på att allt fler reser hållbart i Värmland. Hållbara transportsätt såsom gång, cykel och kollektivtrafik. Bilen är dock fortsatt det vanligaste färdssättet för värmlänningen. Barnen är dem som reser allra mest hållbart.

En av de tydligaste förändringarna går att se på de allra kortaste resorna, under fem kilometer, där det totala bilanvändandet minskat. Undersökningen visar även på att mer än var tredje

yrkesverksam eller studerande har möjlighet att arbeta eller studera hemifrån, vilket är en stor anledning till att det totala antalet resor minskat sedan resevaneundersökning 2014.

För mer information om undersökningen med resultat, se presentation
”Resevaneundersökning Värmland 2023” samt bifogad rapport.

Fråga: Finns det någon specifik eller anmärkningsvärd skillnad mellan undersökningen år 2014 och nu år 2023?

Svar: Mest fascinerande är att de korta resorna förändrats likaså att män förändrat sitt beteende inom resandet

Inspel: Problematiken med inställda tåg eller tekniska problem för oss pendlare och oss som reser dagligen

Svar: Vi är medvetna och det är bekymmersamt. Vi har ingen prognos än och har jobbat mycket med ersättningstågen. Vi tittar också på andra lösningar för att kunna reparera när problemen uppstår

Vid anteckningarna

Elin Åberg
Koordinator

Anteckningar justeras av

Elisabeth Björk
Ordförande

Niklas Wikström
Vice ordförande

Deltagarlista

Organisation**Namn**

Arvika kommun

Sigbrith Martinsson

Eda kommun

Helge Viklund
Runar Johansson

Forshaga kommun

Per Lawén

Filipstads kommun

Johnny Grahm

Grums kommun

Anders Leander
Jesper Johansson

Hagfors kommun

Jens Fischer

Hammarö kommun

Peter Johansson
Svante Nylund

Karlstads kommun

Frida Nilsson
Niklas Wikström

Kils kommun

Anders Johansson
Kent Wallin

Kristinehamns kommun

Anders Ölmhult
Eva Julin Dombrowe

Munkfors kommun

Mathias Lindquist

Region Värmland

Elisabeth Björk
Erik Evestam
Lisa Levin
Sara Gunnarsson
Thomas Schultz

Storfors kommun

Hans Jildesten

Sunne kommun

Linda Johansson

Säffle kommun

Ann Mlakar

Torsby kommun

Peter Jonsson

Årjängs kommun

Kristina Kristiansson
Stefan Moberg

I tjänsten

Region Värmland

Elin Åberg
Jenny Höög
Johanna Berglind De Backer
Lena Thorin
Mattias Landin